

SZTUKA Z ESTONII

Oswajanie modernizmu \ Prowokacje i konfrontacje

10 maja – 3 lipca 2011

Muzeum Narodowe w Warszawie

Aleje Jerozolimskie 3

Sztuka z Estonii. Oswajanie modernizmu. Prowokacje i konfrontacje jest pierwszą w powojennej Polsce tak obszerną prezentacją dokonań estońskiej sceny artystycznej. Na wystawie pokazywane są prace najwybitniejszych twórców estońskich działających począwszy od przełomu XIX i XX wieku po lata 40. (*Oswajanie modernizmu*) i od początku lat 70. XX wieku po współczesność (*Prowokacje i konfrontacje*).

Oswajanie modernizmu. Klasycy sztuki estońskiej 1. połowy XX wieku

Na przygotowanej przez Muzeum Sztuki Kumu w Tallinie wystawie prezentowanych jest ok. 100 dzieł klasyków sztuki estońskiej reprezentujących najważniejsze osobowości i nurty artystyczne od początku XX wieku po lata 40. Pochodzące z kolekcji Estońskiego Muzeum Sztuki oraz z Muzeum Sztuki w Tartu prace prezentowane są w Warszawie po raz pierwszy.

Ekspozycja pokazuje różne oblicza sztuki estońskiej – symbolizm i ilustracje narodowych sag, impresjonistyczne i postimpresjonistyczne pejzaże, dzieła awangardy lat 20. oraz odmiany realizmu i koloryzmu okresu międzywojennego. Rozwijając się początkowo głównie w kręgach akademii Petersburga i Düsseldorfu, a później w orbicie artystycznych wpływów Paryża i Berlina, zachowała w znacznym stopniu odrębny charakter.

Kuratorki wystawy:

Tiina Abel (Estońskie Muzeum Sztuki – Muzeum Sztuki Kumu w Tallinie)

Katarzyna Nowakowska-Sito (Muzeum Narodowe w Warszawie)

Prowokacje i konfrontacje. Spojrzenie na współczesną sztukę estońską

Wystawa *Prowokacje i konfrontacje* obejmuje zakresem dzieła sztuki estońskiej znane z międzynarodowych wystaw sztuki i architektury od początku lat 70. XX wieku po dziś dzień. Składa się z dwóch części. Część *Prowokacje* wyraża krytyczne postawy artystów wobec przemocy społecznej, przemocy w rodzinie czy problemów seksualności. *Konfrontacje* dotyczą konfliktów etnicznych oraz zmian politycznych.

Prezentowane prace reprezentują różne nurty sztuki kontestacyjnej i w dużej mierze podejmują tematykę współistnienia na jednym obszarze społeczności estońskiej i rosyjskiej.

O problemie tym traktuje m.in. film Kristiiny Norman *Monolit* ukazujący eskalację konfliktu społecznego związanego z usunięciem z centrum Tallina pomnika Brązowego Żołnierza – symbolu okupacji radzieckiej. Wątek ewolucji pozycji kobiety w zmieniającej się rzeczywistości i kryzysu ekonomicznego widzianego oczami robotnic z likwidowanej fabryki zarysowany jest w wideo *Siostry Nory* Marge Monko.

Wiele prac jest ekspresją wolności wypowiedzi, uzyskanej przez artystów estońskich w latach 90. Posługując się językiem prowokacji, często konfrontują się z problemami społecznymi, politycznymi i gospodarczymi. Przykładem są *Niewidzialne perły* Jaana Toomika, skłaniające do dyskusji o problemie samookaleczania się więźniów i *Małe dramaty* Marko Mäetamma, które w formie wyimaginowanej brutalnej wizji ukazują problem przemocy w rodzinie. Prowokującą pracą jest także performance *Księga gości serca* Sandry Jõgevy, koncentrujący się na problemach doświadczenia duchowego i cielesnego. Doświadczenie bólu paradoksalnie odczuwalne jest tu bardziej przez publiczność niż przez samą osobę poddawaną zabiegowi tatuowania klatki piersiowej.

Kuratorki wystawy:

Eha Komissarov (Estońskie Muzeum Sztuki – Muzeum Sztuki Kumu w Tallinie)

Izabela Mościcka (Muzeum Narodowe w Warszawie)

Wystawa *Sztuka z Estonii. Oswajanie modernizmu. Prowokacje i konfrontacje*, wcześniej pokazywana w Muzeum Narodowym w Szczecinie, realizuje program współpracy między instytucjami szczecińską a warszawską w zakresie prezentacji sztuki krajów bałtyckich.

Ekspozycji towarzyszą wykłady przygotowane m.in. przez ekspertów estońskich, a także pokazy filmowe oraz program edukacyjny. Źródłem niezbędnych informacji o ponad 40 artystach i nurtach sztuki jest obszerny katalog, wydany w wersji polsko-angielskiej.

Zdjęcia dostępne po zalogowaniu do konta FTP:

<ftp://ftp.mnw.art.pl>

login: prasa

hasło: mnw138

folder: Estonia

Kontakt: Katarzyna Wakuła, e-mail: rzecznikprasowy@mnw.art.pl, tel. kom.: +48 691 350 499.

Sponsor wystawy:

Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Wystawę wspiera:

Partner Technologiczny Muzeum Narodowego w Warszawie – Samsung

